

„EPR“ MOKYMO METODIKA

1. ĮVADAS

TASC projekto metu sukūrėme mokymo metodiką, skirtą mokytojams ir projekto ambasadoriams mokiniams, remiantis CLASS modeliu. Metodika yra paremta tyrinėjimais (angl. *Explore*), praktika (angl. *Practice*) ir refleksija (angl. *Reflection*) – sutrumpintai EPR. Taikant šią metodiką, mokytojai ir ambasadoriai mokiniai padės kitiems mokytojams ir mokiniams (1) patyrinėti klasės klimato situaciją, (2) pritaikyti klimato gerinimo pratimus kasdieniniame mokyklos gyvenime ir (3) ir apmąstyti visą procesą bei pateikti įžvalgas.

TYRINĖJIMAS. Naudokite CLASS įrankius klasės klimatui ištirti, tai reikėtų pakartoti bent tris kartus per metus.

PRAKTIKA. Atlikus tyrimą ir remiantis jo rezultatais išsirinkite įrankius, kuriuos naudosite situacijai pagerinti.

REFLEKSIJA. Naudokite CLASS įrankius diskusijoms su kolegomis ir mokiniais apie veiklų rezultatus. Taip sukursite pagrindą naujam EPR mokymo ciklui.

2. TEORINIS PAGRINDAS

EPR metodas turi tris pagrindinius conceptualius pagrindus, du yra skirti tyrinėjimo ir refleksijos dalims ir vienas skirtas praktiniam įgyvendinimui (1 pav.):

- Lev Semyonovich Vygotsky, proksimalinio vystymosi zona.
- Yrjö Engeström, ekspansyvus mokymasis.
- Anders Ericsson, sąmoninga praktika.

Tai požiūriai, iš dalies išplėtoti skirtingose srityse: jei proksimalinio vystymosi zona ir ekspansyvus mokymasis turi tas pačias teorines šaknis (L. Vygotsky teorijoje), tai švedų psichologo A. Ericsson darbas plėtojosi daugiausia kognityvinėje psichologijoje ir ekspertų kompetencijos tyrime. Tačiau manome, kad svarbu turėti šias tris EPR metodikos nuorodas TASC projekte, nes jos leidžia mums suteikti tvirtesnį pagrindą mokykloms ir mokytojams siūlomiems veiklos pasirinkimams. Toliau apžvelgsime, kas sudaro šiuos metodus ir kodėl jie yra būtini TASC sukurtai mokymo metodikai.

Fig. 1. Teorinis EPR metodikos pagrindas..

2.1 Proksimalinio vystymosi zona

Proksimalinio vystymosi zona (angl. Proximal Development Zone (PDZ)) yra psichologo L. Vygotskio sukurta koncepcija siekiant apibūdinti atotrūkį tarp to, ką besimokantysis gali pasiekti savarankiškai, ir to, ką galėtų pasiekti gavus daugiau žinių turinčio asmens nurodymų ir paramos (Bozhovich, 2009; Ormrod & Jones, 2018).

PDZ yra užduočių, kurias besimokantysis gali atlikti padedamas, bet negali atlikti vienas (žr. 2 pav.), diapazonas. Ši mokymosi sritis yra svarbi, nes ji reiškia kitą besimokančiojo vystymosi etapą. Tai erdvė, kurioje gali atsirasti naujų mokymų ir kur besimokantys gali įgyti naujų įgūdžių ir žinių padedami mokytojo ar pažangesnio bendraamžio.

2. pav. Proksimalinio vystymosi zona.

L. Vygotskis manė, kad mokymasis vyksta per socialinę sąveiką ir kad ZPD yra raktas į veiksmingą mokymą ir mokymąsi. Mokytojai gali naudoti ZPD kurdami veiklą, kuri meta iššūkį ir praplečia besimokančiųjų mąstymą, kartu suteikdami reikiamą paramą ir patarimus, kad padėtų jiems pasisukti. Naudodamiesi ZPD mokymu, mokytojai gali padėti besimokantiejiems palaipsniui pereiti prie savarankiškesnio ir pažangesnio mokymosi. Besimokantiejiems įgyjant naujų įgūdžių ir žinių, jų PDZ plečiasi ir jie gali atlikti sudėtingesnes užduotis su mažiau pagalbos.

2.2 Ekspansyvus mokymasis

Ekspansyvus mokymasis yra suomių psichologo Yrjö Engeström (Engeström, 1987) sukurta koncepcija. Tai reiškia mokymosi tipą, kuris vyksta, kai asmenys užsiima sudėtinga darbo veikla socialiniame kontekste ir susiduria su iššūkiais, kurių negalima išspręsti naudojant turimas žinias ir įgūdžius.

Ekspansyvaus mokymosi metu asmenys dirba kartu, kad pakeistų esamą praktiką, įrankius ir žinių sistemas savo bendruomenėje, kurdami naujus ir efektyvesnius darbo būdus. Šis procesas apima bendradarbiavimą, eksperimentavimą ir naujų sprendimų, praplečiančių bendruomenės žinių ir praktikos ribas, kūrimą.

Engeström teigia, kad ekspansyvus mokymasis apima tris etapus:

1. Esamos praktikos analizė ir prieštaravimų bei iššūkių, kuriuos reikia spręsti, nustatymas.
2. Naujų sprendimų, galinčių padėti išspręsti šiuos prieštaravimus ir iššūkius, kūrimas ir išbandymas.
3. Naujų sprendimų įgyvendinimas ir jų efektyvumo įvertinimas.

3. pav. Ekspansyvaus mokymosi ratas.

Ekspansyvus mokymasis dažnai vertinamas kaip būdas skatinti naujoves ir pokyčius organizacijose ir bendruomenėse. Įsitraukdami į platų mokymąsi, asmenys ir bendruomenės gali ugdyti naujus įgūdžius ir žinias, tobulinti savo darbo procesus, prisitaikyti prie kintančių sąlygų ir iššūkių.

2.3 Sąmoninga praktika

A. Ericsson sąmoningos praktikos teorija yra pagrindas suprasti, kaip asmenys gali pasiekti eksperto lygio rezultatus tam tikroje srityje (Ericsson ir kt., 2007; Ericsson ir Pool, 2016).

Anot Ericsson, apgalvota praktika apima veiklą, kuri yra specialiai sukurta rezultatams pagerinti, dažnai pasitelkiant kvalifikuotą trenerį ar mentorių. Šio tipo praktika pasižymi šiomis pagrindinėmis savybėmis:

- Apima kryptingą ir struktūruotą mokymą, skirtą konkreitiems įgūdžiams ar gebėjimams tobulinti.
- Reikalaujama, kad asmuo gautų grįžtamąjį ryšį apie savo veiklą, kad galėtų koreguoti ir tobulinti.
- Yra gana sudėtinga ir reikalauja, kad asmuo veiktų pagal savo dabartinius gebėjimus.
- Reikalauja didelio įsipareigojimo ir pastangų, dažnai prireikia daug valandų praktikos per ilgą laiką.

4. pav. Sąmoningos praktikos schema.

Ericsson teigia, kad apgalvota praktika yra raktas į eksperto lygio rezultatus, o natūralus talentas ir įgimti gebėjimai vaidina daug mažesnę vaidmenį, nei manyta anksčiau. Jis teigia, kad turėdamas pakankamai apgalvotos praktikos, kiekvienas gali pasiekti aukštą veiklos lygį beveik bet kurioje srityje.

Sąmoninga praktika buvo taikoma įvairiose srityse, įskaitant sportą, muziką ir verslą. Ši teorija buvo plačiai išpopuliarinta tokiose knygose kaip Malcolm Gladwell „Outliers“ ir lėmė mokymo programų ir instruktavimo metodų, skirtų padėti asmenims pasiekti eksperto lygio rezultatus, kūrimą.

3. PRIEMONĖS KLASĖS KLIMATUI TIRTI

EPR metodika gali būti įgyvendinama naudojant daugybę priemonių, kurios padeda mokytojams ir studentams trijuose numatytuose etapuose, t. y. planuojant ir įgyvendinant tyrinėjimą, pasirenkant ir įgyvendinant praktiką bei baigiamajame apmąstyme, siekiant įtvirtinti, ką buvo išmokta iš patirties, įvesti naują ciklą.

Priemonės yra prieinamos visiems, kurie prisideda prie klasės ir mokyklos klimato gerinimo.

- Mokytojai = vertina savo įgūdžius; įvertintina savo mokinių (asmenų ar grupių) įgūdžius.
- Mokiniai = vertina savo įgūdžius; įvertintina mokytojų įgūdžius.
- Mokytojas ir mokiniai = vertina savo grupės įgūdžius.
- Kiti veiksniai (tėvai, ...) = vertina mokytojų ir mokinių įgūdžius.

Atsižvelgiant į šį skirtingą dalyko tipą, taikant EPR metodą pasiekiamos šios priemonės:

- Formuojamojo vertinimo rubrikos (mokytojas ⇒ mokiniai; mokiniai ⇒ mokytojai).
- Įsivertinimo ir kolegų vertinimo rubrikos (mokiniai; mokiniai ⇒ mokiniai; mokytojai ⇒ mokytojai).
- Mokinių anketa (studentai).
- Klasės plakatas (mokytojai ir mokiniai).
- Tyrinėjimo pratimai (mokytojai ir mokiniai).

Bendraja prasme, formuojamojo vertinimo rubrikos yra priemonės, kurias mokytojai naudoja vertindami mokinių mokymąsi ir pateikiant grįžtamąjį ryšį, galintį padėti mokytis ateityje. Skirtingai nuo apibendrinamojo vertinimo, kuris naudojamas studentų mokymuisi vertinti pasibaigus vienetui ar kursui, formuojamasis vertinimas naudojamas studentų pažangai stebėti ir prireikus koreguoti mokymą. Rubrika yra kriterijų rinkinys, naudojamas vertinant mokinio rezultatus atliekant tam tikrą užduotį ar užduotį. Formuojamojo vertinimo rubrikos paprastai apima kelias kategorijas arba dimensijas, kurios yra svarbios vertinamai užduočiai, ir kiekvienos kategorijos veiklos lygių aprašymus. Šias rubrikas gali sukurti mokytojai, mokiniai arba jiems bendradarbiaujant.

Formuojamojo vertinimo rubrikos gali būti naudojamos įvairiais būdais, įskaitant kolegų vertinimą, savęs vertinimą ir mokytojo vertinimą. Jie gali įvertinti įvairius įgūdžius ir žinias, įskaitant rašymą, problemų sprendimą ir bendradarbiavimą.

Naudojant TASC formuojamąjį vertinimą, rubrikos gali padėti mokytojams ir mokiniams suprasti, ko iš jų tikimasi ir ką jie turi padaryti, kad pagerintų metodologijos ir praktikos taikymo rezultatus. Jie taip pat gali padėti mokytojams nustatyti sritis, kuriose studentams gali prireikti papildomo mokymo ar paramos, ir atitinkamai pakoreguoti mokymą.

TASC projekte kaip pagrindinę formuojamojo savęs vertinimo priemonę sukūrėme dvi rubrikas: vieną savęs vertinimui prieš pritaikant praktikas (žr. 5 pav.), o kitą po praktikų taikymo (žr. 6 pav.).

5. pav. Kompetencijų įsivertinimo priemonė: prieš praktiką.

Teachers And Students improving
School Climate together

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SELF ASSESSMENT TOOL

DIMENSION	DEFINITION	SUB COMPETENCIES	BEHAVIOURS
CONSTRUCT	Considers "Cybernetic vision" and "Mutual influence awareness" and highlights a bit more the idea that everyone involved in the classroom (teachers, students) have an active role in keeping the classroom climate. It also takes into account the Vygotskian idea that every relationship is a process where all actors involved learn from each other. Finally, it implies the idea that even a teacher can learn from his/her students.	Proactivity. Personal and Group Agency. Relationship as a co-construction of meaning. Relationship as a mutual influence process	I apply proactivity, personal group agency, and develop relationships with my students and colleagues as co-construction of meaning and as a mutual influence process.

LEVEL 1 DISTAL	LEVEL 2 LATERAL	LEVEL 3 MEDIAL	LEVEL 4 PROXIMAL
The teacher perceives to master the competence only in known situations and only with the support of others (teachers, students, headteachers, etc.).	The teacher perceives to master the competence only in known situations and throughout the support provided by others (teachers, students, etc.), both in an autonomous but discontinuous way, and not autonomously, but with continuity.	The teacher perceives to master the competence autonomously and continuously but only in a comfort zone (when warmed up previously, only with his/her students, etc.); he/she is able to master the competence in unknown situations only with the support from others (colleagues, students, etc.).	The teacher believes to be able to master the competence in different situations known and unknown, mobilizing a variety of personal and social resources, autonomously and constantly.
 INEXPERIENCE	 FIRST EXPERIENCE	 COMFORT ZONE	 EXPERTISE

Vertinimo rubrika prieš praktiką turi nesudėtingą struktūrą, kuri apima projekte sukurtą penkių kompetencijų modelį (CLASS modelis). Kiekvienam iš penkių įgūdžių yra pirmasis skyrius, kuriame pateikiamas bendras apibrėžimas, pagalbiniai įgūdžiai ir elgsena, kuri gali būti suderinta su įgūdžiu. Taip pat yra antra dalis, kuri yra pati rubrikos šerdis, kurioje aprašomi keturi įgūdžių ugdymo lygiai, nuo tolimiausio lygio, todėl neigiamiausio įgūdžių ugdymo tikslais, iki artimiausio, t. y. pozityviausias. Taip pat yra du tarpiniai lygiai, galutinai šoninis ir medialinis. Rubrika leidžia nubrėžti galimą kompetencijų įvaldymo ugdymą nuo elementariausio lygio (nepatyręs) iki sudėtingiausio (ekspertizės).

6 pav. Kompetencijų įsivertinimo įrankis: po praktikos.

Teachers And Students improving
School Climate together

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

AFTER THE PRACTICE SELF ASSESSMENT TOOL

After practice workouts think about your experience and answer the following questions:

A. From 0 to 10, how much more confident do you feel than performing the practice? What are the differences compared to the first self-assessment?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

LEVEL 1 DISTAL	LEVEL 2 LATERAL	LEVEL 3 MEDIAL	LEVEL 4 PROXIMAL
<p>The teacher perceives to master the competence only in known/familiar situations and only with the support of others (teachers, students, headteachers, ...).</p>	<p>The teacher perceives to master the competence only in known situations and throughout the support provided by others (teachers, students, etc.), both in an autonomous but discontinuous way, and not continuously, but with continuity.</p>	<p>The teacher perceives to master the competence autonomously and continuously but only in a comfort zone (when warmed up previously, only with healthier students, etc.). He/she is able to master the competence in unknown situations only with the support from others (colleagues, students, ...).</p>	<p>The teacher believes to be able to master the competence in different situations known and unknown, mobilizing a variety of personal and social resources, autonomously and constantly.</p>
			
INEXPERIENCE	FIRST EXPERIENCE	COMFORT ZONE	EXPERTISE

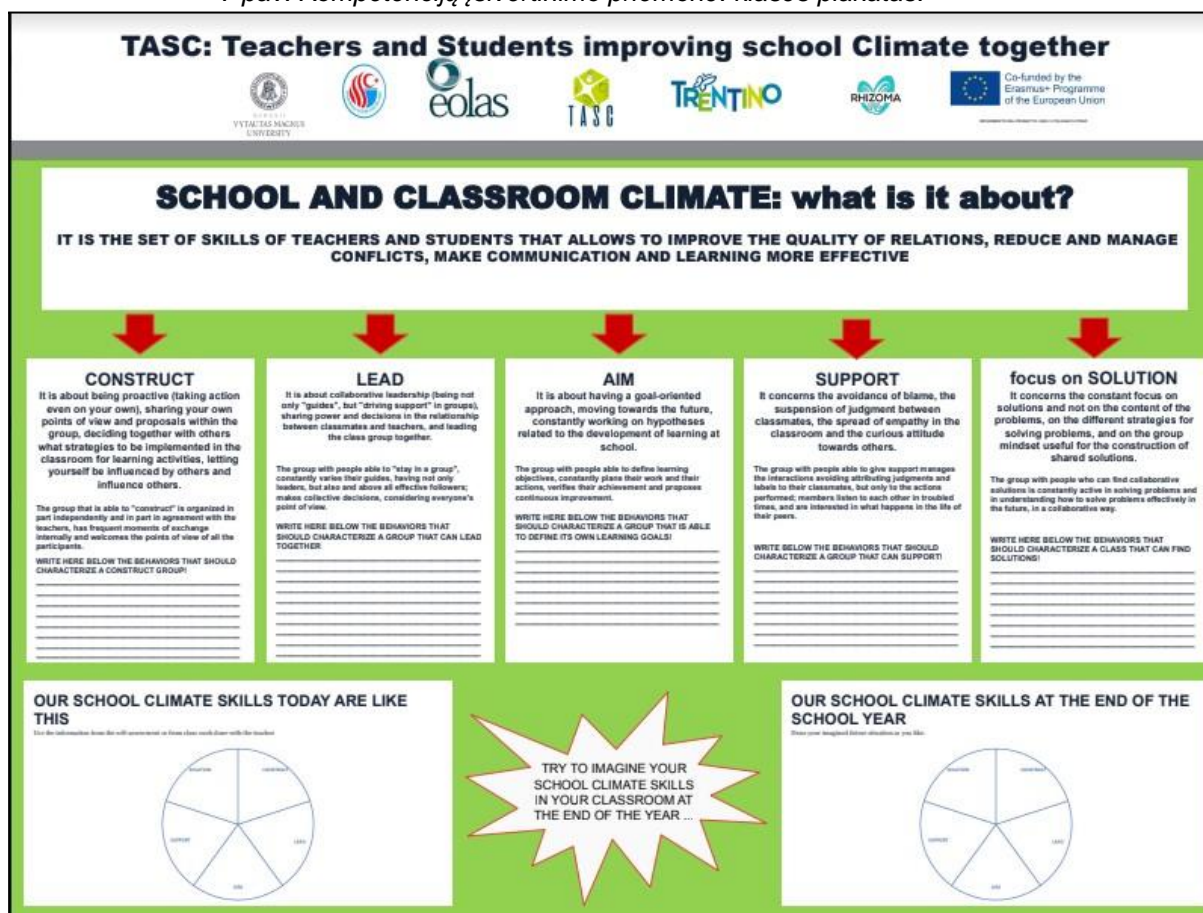

Vertinimo po praktikos rubriką sudaro penki pagrindiniai klausimai (pažymėti nuo A iki E). Pirmieji trys reikalauja kiekybinio atsakymo į klausimus skalėje nuo 1 iki 10, kur 1 aiškiai atitinka minimumą, o 10 – didžiausią. Trys pradiniai klausimai nurodo, kiek kompetencija suvokiama, taikant praktiką, kaip respondento (mokytojo ir mokinio) dalis. Remiantis atsakymais, respondentai gali vėl atsidurti viename iš keturių lygių: nuo nepatyrusio ar distalinio iki eksperto ar artimo.

Rubrikas galima nesunkiai pritaikyti anketos formatui esant poreikiui. Šiuo atveju anketos elementai gali būti įgūdžiai arba su jais susiję elgesys, o kiekvieno elemento matavimas gali būti penkių lygių Likerto skalė, pavyzdžiui, nuo visiškai nesutinku (1) iki visiškai sutinku (5), arba skalė, skirta elgesiui, kai lygiai gali būti įvairūs pasireišimo dažniai (pavyzdžiui, visada penkiuose lygiuose, nuo „niekada“ iki „visada“).

7 pav. Kompetencijų įsivertinimo priemonė: klasės plakatas.

TASC: Teachers and Students improving school Climate together

SCHOOL AND CLASSROOM CLIMATE: what is it about?

IT IS THE SET OF SKILLS OF TEACHERS AND STUDENTS THAT ALLOWS TO IMPROVE THE QUALITY OF RELATIONS, REDUCE AND MANAGE CONFLICTS, MAKE COMMUNICATION AND LEARNING MORE EFFECTIVE

CONSTRUCT
It is about being proactive (taking action even on your own), sharing your own points of view and proposals within the group, deciding together with others what strategies to be implemented in the classroom for learning activities, letting yourself be influenced by others and influence others.
The group that is able to "construct" is organized in part independently and in part in agreement with the teachers, has frequent moments of exchange internally and welcomes the points of view of all the participants.
WRITE HERE BELOW THE BEHAVIORS THAT SHOULD CHARACTERIZE A CONSTRUCT GROUP:

LEAD
It is about collaborative leadership (being not only "guides", but "driving support" in groups), sharing power and decisions in the relationship between classmates and teachers, and leading the class group together.
The group with people able to "stay in a group", constantly varies their guides, having not only leaders, but also and above all effective followers; makes collective decisions, considering everyone's point of view.
WRITE HERE BELOW THE BEHAVIORS THAT SHOULD CHARACTERIZE A GROUP THAT CAN LEAD TOGETHER:

AIM
It is about having a goal-oriented approach, moving towards the future, constantly working on hypotheses related to the development of learning at school.
The group with people able to define learning objectives, constantly plans their work and their actions, verifies their achievement and proposes continuous improvement.
WRITE HERE BELOW THE BEHAVIORS THAT SHOULD CHARACTERIZE A GROUP THAT IS ABLE TO DEFINE ITS OWN LEARNING GOALS:

SUPPORT
It concerns the avoidance of blame, the suspension of judgment between classmates, the spread of empathy in the classroom and the curious attitude towards others.
The group with people able to give support manages the interactions avoiding attributing judgments and labels to their classmates, but only to the actions performed; members listen to each other in troubled times, and are interested in what happens in the life of their peers.
WRITE HERE BELOW THE BEHAVIORS THAT SHOULD CHARACTERIZE A GROUP THAT CAN SUPPORT:

focus on SOLUTION
It concerns the constant focus on solutions and not on the content of the problems, on the different strategies for solving problems, and on the group mindset useful for the construction of shared solutions.
The group with people who can find collaborative solutions is constantly active in solving problems and in understanding how to solve problems effectively in the future, in a collaborative way.
WRITE HERE BELOW THE BEHAVIORS THAT SHOULD CHARACTERIZE A CLASS THAT CAN FIND SOLUTIONS:

OUR SCHOOL CLIMATE SKILLS TODAY ARE LIKE THIS
Use the information from the self-assessment to draw clear conclusions with the teacher.

OUR SCHOOL CLIMATE SKILLS AT THE END OF THE SCHOOL YEAR
Draw your imagined future situation in your class.

TRY TO IMAGINE YOUR SCHOOL CLIMATE SKILLS IN YOUR CLASSROOM AT THE END OF THE YEAR ...

Kitas įsivertinimo įrankis, kurį galima naudoti prieš ir po praktikos yra klasės plakatas. Plakatas yra labai galinga priemonė, skatinanti apmąstyti tam tikrą temą, ypač jei ši tema yra mokinių kasdienio gyvenimo klasėje dalis.

Klasės plakatai yra svarbūs dėl kelių priežasčių:

- Vaizdinės priemonės: klasės plakatai naudojami kaip vaizdinės priemonės, kurios gali padėti sustiprinti svarbias sąvokas, teorijas ir idėjas patraukliau ir įsimintiniau. Jie taip pat gali suteikti greitą informaciją mokiniams, su kuriais jie gali pasikonsultuoti atliekant užsiėmimus ar užduotis.
- Mokymosi stiprinimas: plakatai gali padėti sustiprinti mokymąsi, nes mokiniams nuolat primena svarbią informaciją, pvz., pagrindinius žodyno terminus, gramatikos taisykles ar matematikos formules.
- Klasės dekoravimas: plakatai gali pagerinti klasės estetiką, nes plikoms sienoms suteikiama spalva ir įdomumas. Jie taip pat gali būti pokalbio pradininkai ir padėti sukurti teigiamą ir sveiką mokymosi aplinką.
- Kultūrinis sąmoningumas: plakatai, kuriuose pristatomos įvairios kultūros, tradicijos ir perspektyvos, gali padėti mokiniams įvertinti ir gerbti skirtumus. Jie taip pat gali padėti skatinti kultūrinį sąmoningumą ir jautrumą.
- Motyvacija ir įkvėpimas: įkvepiantys plakatai su motyvuojančiais pranešimais gali padėti mokiniams išlikti susikaupusiems ir motyvuotiems visus mokslo metus. Jie taip pat gali padėti skatinti augimo mąstymą ir paskatinti mokinius tikėti savimi.

Apskritai, klasės plakatai yra paprastas ir veiksmingas būdas padėti mokiniams mokytis, pagerinti klasės aplinką ir skatinti teigiamą požiūrį bei vertybes.

TASC projekte sukurtas klasės plakatas (žr. 7 pav.) turi pakankamai sudėtingą struktūrą, kad būtų galima atlikti tiek mokymosi stiprinimo, tiek motyvacinį darbą. Viršutinėje dalyje pateikiamas bendras apibrėžimas, tiksliau, pasiūlymas bendrai sampratai, ką reiškia klasės ir mokyklos klimatas TASC projekte. Šis apibrėžimas sutelkia dėmesį ne į klimato subjektą, o į įgūdžius, reikalingus mokytojams ir mokiniams pagerinti ir iš dalies valdyti klimatą savo klasėje ir mokykloje. Vidurinėje plakato dalyje pateikiami bendri penkių kompetencijų, sudarančių projekto metu sukurtą CLASS modelį, apibrėžimai, kur C reiškia kūrimą, L reiškia lyderystę, A reiškia tikslų apibrėžimą, S reiškia paramą ir S ieškoti sprendimų.

Be apibrėžimų, plakato vidurinėje srityje yra užpildomos vietos, kur galima įterpti mokinių ir mokytojų tekstą, pavyzdžiui, išvardyti tipišką grupės ar klasės elgesį, kuris demonstruoja kūrimo įgūdžius. Galiausiai apatinėje plakato dalyje yra paprastas numatymas ir ateities pratimas, kuris paprastai yra naudingas apibrėžiant psichologinį kontraktą tarp mokytojų ir mokinių bei tarp pačių mokinių. Šioje skiltyje, apatinėje kairėje dalyje, yra tuščia vieta, kur galima įterpti grafinį vaizdą (grafiką ar bet koki kitą grupės būsenos atvaizdavimo būdą, taip pat išplaukiantį iš prieš praktiką atlikto savęs vertinimo).) dabartinės grupės būklės, atsižvelgiant į penkias CLASS modelio kompetencijas. Apatinėje dešinėje dalyje yra ta pati tuščia vieta, tačiau šiuo atveju ja galima apibrėžti, numatant, būsimą grupės situaciją metų viduryje arba mokslo metų pabaigoje. Šis pratimas pasirodo esąs svarbus apibrėžiant dabartį („mes tokie dabar“) ir prisiimant įsipareigojimus ateičiai („tokie būsime mokslo metų pabaigoje“).

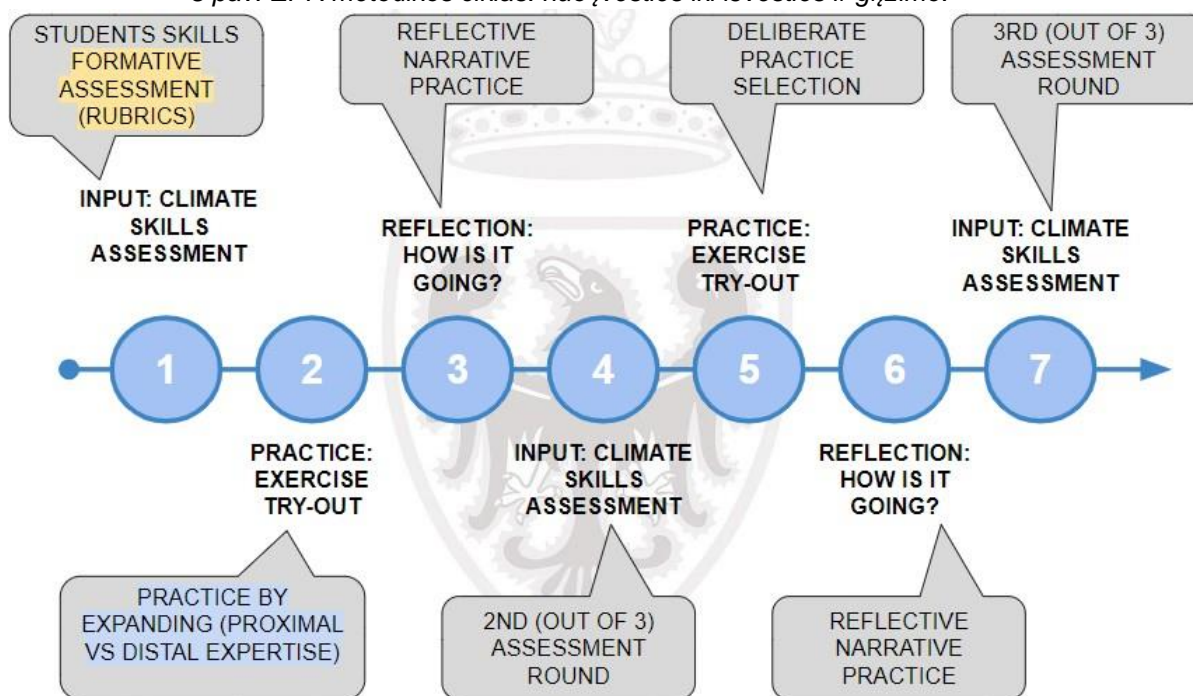
Plakatas taip pat gali būti naudojamas kaip edukacinė veikla klasėje, kad būtų galima įprasminti kompetencijų apibrėžimus ir numatyti mokslo metų darbus. Procedūra, kurios reikia laikytis norint atlikti šią veiklą:

- dirbkite poromis: pritaikykite plakatą esamai mokinių situacijai: parašykite elgesį, kuris turėtų atspindėti penkis įgūdžius ir grafiškai pavaizduoti esamą klimato situaciją ir įsivaizduojamą situaciją ateityje.
- iš brošiūroje pateikto 37 sąrašo pasirinkite dvi pirmąsias strategijas, nuo kurių pradėti, atsižvelgdami į plakato rezultatus.

4. EPR CIKLAS: NUO SAVIVERTINIMO IKI PRAKTIKOS ĮGYVENDINIMO, REFLEKSIJOS IR GRĮŽIMO

EPR metodas gali būti vertinamas kaip proksimalinio vystymosi zonos, ekspansyvus mokymosi ir sąmoningos praktikos junginys, kaip potencialiai be galo savaime besitęsiantis ciklas. Tarp refleksijos ir tyrinėjimo veiklos yra nuolatinis ryšys: iš esmės tyrinėjimas yra ne kas kita, kaip operatyvesnė refleksijos veikla, valdoma analitiškesnės techninės-metodinės procedūros.

8 pav. EPR metodikos ciklas: nuo įvesties iki išvesties ir grįžimo.

8 pav. aprašomas EPR procesas visose jo fazėse.

1. Svarbiausia dalis yra įsivertinimo metu gauta informacija, kuri pirmiausia gali būti susijusi su mokytojais (t. y. jų pačių klimato valdymo įgūdžiais) ir mokiniais (t. y. klasėje turimais klimato įgūdžiais). Savianalizės rezultatas yra tyrinėjimo proceso dalis, tačiau, kaip matėme anksčiau, jį gali lydėti kitų tipų tyrinėjimai, pavyzdžiui, naudojant klasės plakata, specifines strategijas ar kitus metodus (vertinimo rubrikų anketinė versija, skirta studentams). Tyrimo fazėje taip pat pateikiamos gairės mokytojams (projekto personalo pagalbos arba savarankiško orientavimo požiūriu), o tai reiškia procesą, padedantį mokytojams pasirinkti tinkamą praktiką, remiantis įsivertinimo rezultatais.
2. Praktikų pasirinkimas ir įgyvendinimas. Pasirinkimą iš esmės nulemia pirmoje dalyje gauti rezultatai, o praktikos įgyvendinimas yra būdas, kuriuo mokytojai ir studentai turi apibrėžti savo proksimalinio vystymosi zoną, apibrėžtą ankstesniame punkte. Tiesą sakant, įgyvendindami turime realų klimato įgūdžių kūrimo ir stiprinimo procesą. Nuoroda į Ericsson ir jo studijas apie sąmoningą praktiką (t. y. sąmoningo kartojimo būdus ir didėjančius tobulinimo tikslus, dėl kurių per tam tikrą laikotarpį galime sukurti ekspertinę kompetencijos versiją) šiame etape vaidina ypač svarbų vaidmenį. Metodiniu požiūriu siūlome mokytojams pradėti nuo labiau supaprastintų veiklų, pagrįstų įsivertinimo rezultatais, o vėliau pakartoti bent kitą tyrinėjimo ir įgyvendinimo ciklą. Įgyvendinimas apima tolesnius etapus: a) veiklos planavimo etapą, pradedant nuo bukletų su praktikos aprašymu; b) parengiamoji veiklos fazė, kurioje aktyvinami studentai ir kolegos bei paruošiama mokymosi aplinka praktikai pritaikyti; ir c) faktinis praktikos taikymas laiku ir numatytais būdais, kurie jau numato pirmąjį vidinį refleksijos žingsnį.
3. Trečiasis etapas – refleksija EPR modelyje – leidžia mokytojams ir studentams, pritaikius praktiką (ne iš karto, o bent po savaitės, taip pat atsižvelgiant į mokymosi perkėlimo studijų indikacijas) apmąstyti, kas buvo padaryta, ir suprasti, kada atskiruose mokiniuose, klasėje ir mokytojų įgūdžiuose yra „likusios“ patirties. Refleksiją galima atlikti naudojant refleksijos įrankį po praktikos, kuri visada yra vertinimo rubrika, kurioje yra penki skatinantys klausimai, į kuriuos reikia atsakyti tiek struktūriškai / kiekybiškai, tiek kokybiškai ir atvirai. Be vertinimo po praktikos rubrikos, refleksijai galima naudoti klasės plakata (pavyzdžiui, preliminarai užpildant dalį plakate siūlomos diagramos apatinėje srityje) arba tam tikslui naudingų praktikų seriją. t. y., paskatinti ne tik baigiamąjį apmąstymą, bet ir suaktyvinti veiklos metu išmokto turinio procesą.

Viena po kitos einančios fazės, pateiktos schemeje 8 pav. iš esmės yra 1, 2 ir 3 fazių kopija, tačiau apgalvotos praktikos ir plataus mokymosi perspektyvoje, taip pat proksimalinio vystymosi zonos požiūriu, tai nėra paprasti pasikartojimai, o kelionė į patirtį ir ekspertines žinias. 4 naujojo įgūdžių patikrinimo etapas prasideda nuo galutinio ankstesnio etapo apmąstymo, todėl galima atlikti dar tobulesnį ir tikslesnį tyrinėjimo lygį. Naujasis strategijų taikymas (5 fazė) yra lygiai taip pat labiau išplėtotas ta prasme, kad praktikos pasirinkimas nukreiptas į didesnę kompetencijos patirtį, o valdymas tampa savarankiškesnis iš dėstytojų ir studentų pusės. Galiausiai, antrasis refleksijos etapas (6 etapas) yra dar labiau sustiprintas dėl ankstesnio 3 etapo žingsnio, todėl dar veiksmingesnis mokymosi ir ekspertų kompetencijos ugdymo požiūriu.

NUORODOS

- Bozhovich, E. D. (2009). Zone of Proximal Development: The Diagnostic Capabilities and Limitations of Indirect Collaboration. *Journal of Russian & East European Psychology*, 47(6), 48–69. Retrieved from EBSCOHost Database.
- Engeström, Yrjö (1987). Learning by expanding: an activity-theoretical approach to developmental research. Helsinki: Orienta-Konsultit Oy.
- Ericsson, Anders K.; Prietula, Michael J.; Cokely, Edward T. (2007). "The Making of an Expert". *Harvard Business Review*. 85 (July–August 2007): 114–21, 193.
- Ericsson, Anders; Pool, Robert (2016). *Peak: Secrets from the New Science of Expertise*. Boston: Houghton Mifflin Harcourt.
- Ormrod, Jeanne Ellis; Jones, Brett D. (2018). *Essentials of Educational Psychology: Big Ideas to Guide Effective Teaching* (Fifth ed.). NY, NY: Pearson.

**Teachers And Students improving
School Climate together**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PRIEDAI

ĮSIVERTINIMO ĮRANKIS

DIMENSIJA	APIBRĖŽIMAS	SUB KOMPETENCIJOS	ELGESYS
SUMANYMAS	Aptaria „kibernetinę viziją“ ir „abipusės įtakos suvokimą“ ir šiek tiek labiau pabrėžia mintį, kad kiekvienas klasėje dalyvaujantis asmuo (mokytojai, mokiniai) atlieka aktyvų vaidmenį palaikant klasės klimatą. Taip pat atsižvelgiama į Vygotskio idėją, kad kiekvieni santykiai yra procesas, kurio metu visi dalyvaujantys veikėjai mokosi vieni iš kitų. Tai reiškia, kad net mokytojas gali mokytis iš savo mokinių.	Proaktyvumas. Asmeninė ir grupinė agentūra. Santykis kaip abipusės prasmės konstrukcija. Santykiai kaip abipusės įtakos procesas.	Taikau iniciatyvumą, asmeninę grupinę veiklą, plėtoju santykius su savo mokiniais ir kolegomis kaip abipusės prasmės ir kaip abipusio poveikio procesą.

LYGIS 1 DISTALINIS	LYGIS 2 HRIZONTALUS	LYGIS 3 VIDUTINIS	LYGIS 4 PROKSIMALINIS
Mokytojas suvokia savo kompetenciją tik žinomose / pažįstamose situacijose ir tik padedamas kitų (mokytojų, mokinių, vadovų ir kt.).	Mokytojas suvokia, kad įvaldo kompetenciją tik žinomose situacijose ir per visą kitų (mokytojų, mokinių ir kt.) teikiamą pagalbą tiek autonomiškai, bet nenutrūkstamai, tiek ne savarankiškai, o su tęstinumu.	Mokytojas suvokia, kad įvaldo kompetenciją savarankiškai ir nuolat, bet tik komforto zonoje (anksčiau apsilęs, tik su savo mokiniais ir pan.); geba įgyti kompetenciją nežinomose situacijose tik su kitų (kolegų, studentų ir kt.) parama.	Mokytojas tiki gebantis įgyti kompetenciją įvairiose žinomose ir nežinomose situacijose, mobilizuodamas įvairius asmeninius ir socialinius išteklius, savarankiškai ir nuolat.
 NEPATYRĘS	 PRADEANTYSIS	 KOMFORTO ZONA	 EKSPERTIZĖ

DIMENSIJA	APIBRĖŽIMAS	SUB KOMPETENCIJO S	ELGESYS
VADOVAVIMAS	Svarsto apie „Proksimalinės vystymosi zonos kūrimą“ ir „Bendradarbiaujančią lyderystę“. „Pastoliai“ (angl. <i>Scaffolding</i>) yra Jerome Bruner vartojamas terminas, kurį galima apibrėžti kaip procesą „kuris leidžia vaikui ar naujokui išspręsti užduotį arba pasiekti tikslą, kuris būtų be jo pastangų“. (Wood ir kt. 1976, p. 90). Tai gali būti laikoma proksimalinės vystymosi zonos sinonimu, tačiau tai koncepcija, kurioje daugiau dėmesio skiriama „veiksmo“ dimensijai. Ši nauja konstrukcija vis dar orientuota į idėją, kad kiekvienas santykis yra mokymosi/mokymo procesas, todėl pabrėžiama, kad pagalba mokiniams gerinant klasės klimatą gali būti suvokiama kaip mokymo procesas, kurio metu mokytojai kuria proksimalinės raidos zonas.	Bendradarbiaujan- ti lyderystė. Galios dinamika santykiuose. Pirmaujantis vienu žingsniu.	Taikau bendradarbiavimo lyderystę; su savo mokiniais ir kolegomis valdau jėgos dinamiką ir pirmauju vienu žingsniu.

LYGIS 1 DISTALINIS	LYGIS 2 HRIZONTALUS	LYGIS 3 VIDUTINIS	LYGIS 4 PROKSIMALINIS
Mokytojas suvokia savo kompetenciją tik žinomose/pažįstamose situacijose ir tik padedamas kitų (mokytojų, mokinių, vadovų ir kt.).	Mokytojas suvokia, kad įvaldo kompetenciją tik žinomose situacijose ir per visą kitų (mokytojų, mokinių ir kt.) teikiamą pagalbą tiek autonomiškai, bet nenutrūkstamai, tiek ne savarankiškai, o su tęstinumu.	Mokytojas suvokia, kad įvaldo kompetenciją savarankiškai ir nuolat, bet tik komforto zonoje (anksčiau apsilęs, tik su savo mokiniais ir pan.); geba įgyti kompetenciją nežinomose situacijose tik su kitų (kolegų, studentų ir kt.) parama.	Mokytojas tiki gebantis įgyti kompetenciją įvairiose žinomose ir nežinomose situacijose, mobilizuodamas įvairius asmeninius ir socialinius išteklius, savarankiškai ir nuolat.
 NEPATYRĘS	 PRADEDANTYSIS	 KOMFORTO ZONA	 EKSPERTAS

DIMENSIJA	APIBRĒŽIMAS	SUB KOMPETENCIJOS	ELGESYS
TIKSLAS	<p>Permąsto „Mokymosi ir pasiekimų lūkesčius“, labiau sustiprinant idėją, kad mokinių ir mokytojų lūkesčiai (tiek klasės klimato, tiek dalykų mokymo(si) atžvilgiu) veikia vienas kitą; padedant tikslinėms grupėms išsiaiškinti savo tikslus ir lūkesčius, gali padėti joms nustatyti veiksmus, kurių reikia imtis, kad būtų pasiekti tokie tikslai.</p>	<p>Į tikslą orientuotas požiūris. Į ateitį orientuotas požiūris. Darbas su hipotezėmis („Tarkime, kad...“)</p>	<p>Taikau į tikslą orientuotą požiūrį, į ateitį orientuotą požiūrį ir bendradarbiauju su savo mokiniais bei kolegomis su valdydamas santykius.</p>

LYGIS 1 DISTALINIS	LYGIS 2 HRIZONTALUS	LYGIS 3 VIDUTINIS	LYGIS 4 PROKSIMALINIS
<p>Mokytojas suvokia savo kompetenciją tik žinomose / pažįstamose situacijose ir tik padedamas kitų (mokytojų, mokinių, vadovų ir kt.).</p>	<p>Mokytojas suvokia, kad įvaldo kompetenciją tik žinomose situacijose ir per visą kitų (mokytojų, mokinių ir kt.) teikiamą pagalbą tiek autonomiškai, bet nenutrūkstamai, tiek ne savarankiškai, o su tęstinumu.</p>	<p>Mokytojas suvokia, kad įvaldo kompetenciją savarankiškai ir nuolat, bet tik komforto zonoje (anksčiau apšilęs, tik su savo mokiniais ir pan.); geba įgyti kompetenciją nežinomose situacijose tik su kitų (kolegų, studentų ir kt.) parama.</p>	<p>Mokytojas tiki gebantis įgyti kompetenciją įvairiose žinomose ir nežinomose situacijose, mobilizuodamas įvairius asmeninius ir socialinius išteklius, savarankiškai ir nuolat.</p>
 NEPATYRĘS	 PRADEDANTYSIS	 KOMFORTO ZONA	 EKSPERTAS

DIMENSIJA	APIBRĖŽIMAS	SUB KOMPETENCIJOS	ELGESYS
PALAIKYMAS	Mano, kad verta „vengti kaltinimų“, „sustabdyti nuosprendį“ ir „suvokti galią santykiuose“. Išbraukę žodį „požiūris“ išvengsime nukrypimo į „asmeninių savybių“ sąvokų duobę. Taip pat atsižvelgiama į pasakojimą ir Foucault idėją, kad kiekvienis santykiai yra susiję su galios dinamika ir kad mokytojai turėtų atkreipti dėmesį į tai, kaip jie naudojami savo autoritetu ir autoritetingumu mokinių atžvilgiu.	Vengti kaltinimų, smerkimo. Empatija. Smalsumo požiūris.	Taikau kaltinimo vengimo strategiją, sprendimo sustabdymo strategiją; Dirbu su empatija ir smalsumu savo mokiniams ir kolegoms.

LYGIS 1 DISTALINIS	LYGIS 2 HRIZONTALUS	LYGIS 3 VIDUTINIS	LYGIS 4 PROKSIMALINIS
Mokytojas suvokia savo kompetenciją tik žinomose / pažįstamose situacijose ir tik padedamas kitų (mokytojų, mokinių, vadovų ir kt.).	Mokytojas suvokia, kad įvaldo kompetenciją tik žinomose situacijose ir per visą kitų (mokytojų, mokinių ir kt.) teikiamą pagalbą tiek autonomiškai, bet nenutrūkstamai, tiek ne savarankiškai, o su tęstinumu.	Mokytojas suvokia, kad įvaldo kompetenciją savarankiškai ir nuolat, bet tik komforto zonoje (anksčiau apsilęs, tik su savo mokiniais ir pan.); geba įgyti kompetenciją nežinomose situacijose tik su kitų (kolegų, studentų ir kt.) parama.	Mokytojas tiki gebantis įgyti kompetenciją įvairiose žinomose ir nežinomose situacijose, mobilizuodamas įvairius asmeninius ir socialinius išteklius, savarankiškai ir nuolat.
 NEPATYRĘS	 PRADEDANTYSIS	 KOMFORTO ZONA	 EKSPERTAS

MATMENYS	APIBRĖŽIMAS	SUB KOMPETENCIJOS	ELGESYS
Dėmesio sutelkimas į SPRENDIMĄ	Stengiasi „Sutelkti dėmesį į tai, kas veikia“ ir šiek tiek labiau pabrėžia paradigmos pasikeitimą nuo problemų sprendimo iki sprendimų kūrimo, akcentuojant fasilitavimo veiksmą, kuris švietimo ir pedagogikos pasaulyje yra gana dažnas žodis.	Į sprendimą orientuotas požiūris. Problemų sprendimas VS Sprendimo kūrimo mąstysena.	Taikau į sprendimus orientuotą požiūrį ir palaikau savo mokinių ir kolegų sprendimų kūrimo mąstymo ugdymą.

LYGIS 1 DISTALINIS	LYGIS 2 HRIZONTALUS	LYGIS 3 VIDUTINIS	LYGIS 4 PROKSIMALINIS
Mokytojas suvokia savo kompetenciją tik žinomose/pažįstamose situacijose ir tik padedamas kitų (mokytojų, mokinių, vadovų ir kt.).	Mokytojas suvokia, kad įvaldo kompetenciją tik žinomose situacijose ir per visą kitų (mokytojų, mokinių ir kt.) teikiamą pagalbą tiek autonomiškai, bet nenutrūkstamai, tiek ne savarankiškai, o su tęstinumu.	Mokytojas suvokia, kad įvaldo kompetenciją savarankiškai ir nuolat, bet tik komforto zonoje (anksčiau apsilęs, tik su savo mokiniais ir pan.); geba įgyti kompetenciją nežinomose situacijose tik su kitų (kolegų, studentų ir kt.) parama.	Mokytojas tiki gebantis įgyti kompetenciją įvairiose žinomose ir nežinomose situacijose, mobilizuodamas įvairius asmeninius ir socialinius išteklius, savarankiškai ir nuolat.
 NEPATYRĘS	 PRADEDANTYSIS	 KOMFORTO ZONA	 EKSPERTAS

ĮSIVERTINIMO ĮRANKIS PO PRAKTIKOS

Atlikus praktines užduotis pagalvokite apie savo patirtį ir atsakykite į šiuos klausimus:

A. Nuo 1 iki 10, kiek labiau pasitikite savimi nei prieš atliekant praktines užduotis?
Kuo skiriasi nuo pirmojo savęs vertinimo?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

LYGIS 1 DISTALINIS	LYGIS 2 HRIZONTALUS	LYGIS 3 VIDUTINIS	LYGIS 4 PROKSIMALINIS
Mokytojas suvokia savo kompetenciją tik žinomose / pažįstamose situacijose ir tik padedamas kitų (mokytojų, mokinių, vadovų ir kt.).	Mokytojas suvokia, kad įvaldo kompetenciją tik žinomose situacijose ir per visą kitų (mokytojų, mokinių ir kt.) teikiamą pagalbą tiek autonomiškai, bet nenutrūkstamai, tiek ne savarankiškai, o su tęstinumu.	Mokytojas suvokia, kad įvaldo kompetenciją savarankiškai ir nuolat, bet tik komforto zonoje (anksčiau apšilęs, tik su savo mokiniais ir pan.); geba įgyti kompetenciją nežinomose situacijose tik su kitų (kolegų, studentų ir kt.) parama.	Mokytojas tiki gebantis įgyti kompetenciją įvairiose žinomose ir nežinomose situacijose, mobilizuodamas įvairius asmeninius ir socialinius išteklius, savarankiškai ir nuolat.
 NEPATYRĘS	 PRADEANTYSIS	 KOMFORTO ZONA	 EKSPERTAS

B. Nuo 1 iki 10, kiek saugiau jaučiatės atliekant praktines užduotis? Kuo skiriasi nuo pirmojo savęs vertinimo?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

LYGIS 1 DISTALINIS	LYGIS 2 HRIZONTALUS	LYGIS 3 VIDUTINIS	LYGIS 4 PROKSIMALINIS
Mokytojas suvokia savo kompetenciją tik žinomose / pažįstamose situacijose ir tik padedamas kitų (mokytojų, mokinių, vadovų ir kt.).	Mokytojas suvokia, kad įvaldo kompetenciją tik žinomose situacijose ir per visą kitų (mokytojų, mokinių ir kt.) teikiamą pagalbą tiek autonomiškai, bet nenutrūkstamai, tiek ne savarankiškai, o su tęstinumu.	Mokytojas suvokia, kad įvaldo kompetenciją savarankiškai ir nuolat, bet tik komforto zonoje (anksčiau apsilęs, tik su savo mokiniais ir pan.); geba įgyti kompetenciją nežinomose situacijose tik su kitų (kolegų, studentų ir kt.) parama.	Mokytojas tiki gebantis įgyti kompetenciją įvairiose žinomose ir nežinomose situacijose, mobilizuodamas įvairius asmeninius ir socialinius išteklius, savarankiškai ir nuolat.
 NEPATYRĘS	 PRADEDANTYSIS	 KOMFORTO ZONA	 EKSPERTAS

**Teachers And Students improving
School Climate together**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

*C. Kaip manote, kas iš TASC pateiktos medžiagos, gali padėti padidinti jūsų
rezultatą?*

*D. Kaip jums padėjo savęs vertinimas, kurį atlikote atsakydami į ankstesnius
klausimus?*

Mok Teachers And Students improving School Climate together

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TASC: Teachers and Students improving school Climate together

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SCHOOL AND CLASSROOM CLIMATE: what is it about?

IT IS THE SET OF SKILLS OF TEACHERS AND STUDENTS THAT ALLOWS TO IMPROVE THE QUALITY OF RELATIONS, REDUCE AND MANAGE CONFLICTS, MAKE COMMUNICATION AND LEARNING MORE EFFECTIVE

CONSTRUCT

It is about being proactive (taking action even on your own), sharing your own points of view and proposals within the group, deciding together with others what strategies to be implemented in the classroom for learning activities, letting yourself be influenced by others and influence others.

The group that is able to "construct" is organized in part independently and in part in agreement with the teachers, has frequent moments of exchange internally and welcomes the points of view of all the participants.

WRITE HERE BELOW THE BEHAVIORS THAT SHOULD CHARACTERIZE A CONSTRUCT GROUP!

_____

_____

_____

_____

_____

LEAD

It is about collaborative leadership (being not only "guides", but "driving support" in groups), sharing power and decisions in the relationship between classmates and teachers, and leading the class group together.

The group with people able to "lead in a group", constantly varies their guides, having not only leaders, but also and above all effective followers; makes collective decisions, considering everyone's point of view.

WRITE HERE BELOW THE BEHAVIORS THAT SHOULD CHARACTERIZE A GROUP THAT CAN LEAD TOGETHER

_____

_____

_____

_____

_____

AIM

It is about having a goal-oriented approach, moving towards the future, constantly working on hypotheses related to the development of learning at school.

The group with people able to define learning objectives, constantly plans their work and their actions, verifies their achievement and proposes continuous improvement.

WRITE HERE BELOW THE BEHAVIORS THAT SHOULD CHARACTERIZE A GROUP THAT IS ABLE TO DEFINE ITS OWN LEARNING GOALS!

_____

_____

_____

_____

_____

SUPPORT

It concerns the avoidance of blame, the suspension of judgment between classmates, the spread of empathy in the classroom and the curious attitude towards others.

The group with people able to give support manages the interactions avoiding attributing judgments and labels to their classmates, but only to the actions performed; members listen to each other in troubled times, and are interested in what happens in the life of their peers.

WRITE BELOW THE BEHAVIORS THAT SHOULD CHARACTERIZE A GROUP THAT CAN SUPPORT!

_____

_____

_____

_____

_____

focus on SOLUTION

It concerns the constant focus on solutions and not on the content of the problems, on the different strategies for solving problems, and on the group mindset useful for the construction of shared solutions.

The group with people who can find collaborative solutions is constantly active in solving problems and in understanding how to solve problems effectively in the future, in a collaborative way.

WRITE HERE BELOW THE BEHAVIORS THAT SHOULD CHARACTERIZE A CLASS THAT CAN FIND SOLUTIONS!

_____

_____

_____

_____

_____

OUR SCHOOL CLIMATE SKILLS TODAY ARE LIKE THIS

Use the information from the self-assessment or from class work done with the teacher

TRY TO IMAGINE YOUR
SCHOOL CLIMATE SKILLS
IN YOUR CLASSROOM AT
THE END OF THE YEAR ...

OUR SCHOOL CLIMATE SKILLS AT THE END OF THE SCHOOL YEAR

Show your imagined future situation on your file.

PROVINCIA AUTONOMA DI TRENTO

MCXXXII
VYTAUTAS MAGNUS
UNIVERSITY

